

Tematikus összeállítás

AZ ÉRVEK SZEREPE A NYELVI JOGOK NEMZETKÖZI ELISMERÉSÉNEK ERŐSÍTÉSÉBEN

ROLE OF ARGUMENTS IN STRENGTHENING INTERNATIONAL RECOGNITION OF LANGUAGE RIGHTS

VENDÉGSZERKESZTŐ: ANDRÁSSY GYÖRGY

BEVEZETÉS

INTRODUCTION

Andrássy György

professor emeritus, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Pécs
andrassy.gyorgy@ajk.pte.hu

A nyelvi jogok kutatóinak jelentős része – és a magyar kutatók túlnyomó többsége – nincs teljesen megelégedve a nyelvi jogok nemzetközi elismerésének jelenlegi szintjével: szükségesnek tartaná erősebb jogok elismerését is valamilyen formában. Másfelől viszont, úgyszólván általános az a nézet, hogy az államokat és a nemzetközi szervezeteket – ideértve a nemzetközi egyezmények végrehajtását felügyelő szervezetet is – nem kényszeríti semmi a mainál erősebb nyelvi jogok elismerésére. Így aztán a kutatók csak reménykednek az óhajtott változásokban. A képhez mindazonáltal hozzátartozik, hogy azt azért valószínűleg senki sem feltételezi, hogy az államok és a nemzetközi szervezetek (ideértve ismét a nemzetközi egyezmények értelmezésére feljogosított szervezetet is) teljesen figyelmen kívül hagynák a tudományos és szakértői körökben megfogalmazódó érveket, különösen az erős érveket.

Mit számítanak tehát az érvek, különösen a tudományos érvek a nyelvi jogok nemzetközi elismerésének erősítése szempontjából? Erről szervezett konferenciát az MTA „A magyar nyelv a tudományban” elnöki bizottsága és a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) Nemzetközi Jogi Tanszéke 2021. szeptember 10-én az MTA székházában. A nyilvános konferencián meghívott szakemberek, jogászok

és nyelvészek tartottak előadásokat. Az előadások nyomán készült tanulmányok kisebb része alább, nagyobb része az NKE *Acta Humana* című folyóiratában jelenik meg.

Az eredeti elgondolás szerint a *Magyar Tudomány* e tematikus összeállításában öt tanulmány közlésére került volna sor, a neves kolozsvári nyelvészprofesszor, Szilágyi N. Sándor azonban a vendégszerkesztő minden győzködése ellenére visszalépett, részint azért, mert tanulmányának műfaja túlságosan eltér a többi írásétól, részint pedig azért, mert szinte lehetetlennek tűnt számára a tanulmány oly mértékű lerövidítése, mint amilyenre szükség lett volna. A visszalépés azért is fájó, mert Szilágyi professzor úgy tette fel a kérdést, hogy „érdemes-e érveket keresni a nyelvi jogok nemzetközi elismertetéséhez”, és válasza, mely jelentős részben személyes tapasztalataiból következett, lényegében nemleges volt. Az alábbi összeállítás tehát hiányos, de remélhetőleg így is felkelti az olvasó figyelmét.